

Novel·la

Sobre escriure; és a dir, viure

Joan Josep Isern

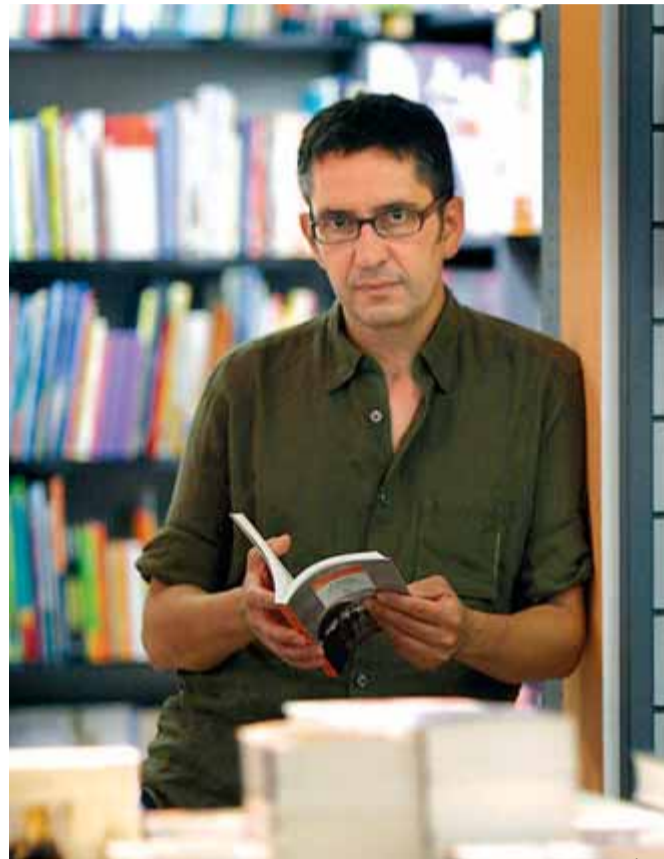
El 2005, per la mateixa època que els premis Ciutat de Palma recuperaven les convocatòries en castellà, el Consell Insular de Mallorca va instaurar els premis Mallorca i els va dotar, pel que fa a la narrativa, amb setanta mil euros, quantitat que en aquell moment els va situar en el cim del rànquing de premis en català més ben dotats.

Possiblement la no vetat va agafar la paròquia literària a contrapeu o potser l'organització va confiar excessivament en l'atractiu de la xifra; el cas és que, davant la sorpresa general, el jurat va declarar el premi desert. Un any després -i amb un jurat totalment renovat, val a dir-ho- la segona edició del premi Mallorca té un brillant guanyador: Manuel Baixauli (Sueca, 1963) amb *L'home manuscrit*, una novel·la que ha justificat l'espera perquè crec que és de les que se'n publiquen poques al cap de l'any.

Baixauli, pintor i escriptor, és home d'obra breu i molt treballada. Durant la promoció del llibre no s'ha cansat de repetir que ell, més que escriptor, es considera reescriptor, ja que els seus textos són el producte de contínues redaccions i reconsideracions. De fet, el protagonista de *L'home manuscrit* dedica tot el seu temps a escriure un dietari fins al dia que decideix no escriure res més i retocar, reduir i destil·lar tot el que ha escrit fins a condensar milers de pàgines en un text de tot just dues-centes. Les que té *L'home manuscrit*.

No és fàcil fer una sinopsi de l'argument d'aquest llibre perquè el repte de l'autor situa la novel·la molt més en el món de les idees que de l'acció. Per acotar el territori en què ens movem diria que ens parla del poder que té la literatura per canviar-nos el destí i per lluitar contra l'oblit.

Evoco *Verso* (Bromera, 2002), l'anterior novel·la de Manuel Bai-

MARTA PÉREZ

Manuel Baixauli va guanyar el premi Mallorca amb 'L'home manuscrit'

xauli, i em sembla trobar-hi uns quants punts de contacte amb la d'ara. El protagonista en aquell cas era un pintor que s'aïlla del món fent veure de cara a tothom que se n'ha anat becat a Roma. La seva fugida cap endins es materialitzarà en un poble d'estiueig fora de

temporada des d'on el protagonista posarà en qüestió la seva feina a partir, també, d'un dietari en què deixarà reflectits els seus neguits.

El recurs a una línia d'intriga que arrossega -i en la segona meitat desequilibrava- *Verso* amb l'aparició d'una truculenta secta

La fitxa

L'home manuscrit

Manuel Baixauli
Premi Mallorca
Proa/Moll
Barcelona/Palma, 2007
Preu: 18,30 €
Núm. de pàgines: 211

La literatura com a suc biogràfic i crític metoditzat. Un llibre per als convençuts de la funció creativa de la lectura

1 2 3 4 5

Poesia

Àlbum de fotos

Pere Ballart

S'ha reparat una injustícia: finalment podem llegir traduïts al català dos llibres de l'italià Paolo Ruffilli (Rieti, 1949). Un autor de la seva vàlua i projecció internacional no podia seguir inèdit en la nostra llengua, i cal felicitar-se perquè Galerada ens permeti llegir junts, en una meritòria traducció de Miquel Edo, *Diari de Normandia* (1990) i *Núvols* (1995). La poesia de Ruffilli, d'un lirisme genuí, descansa invariablement sobre la immediatesa i la capacitat d'oferir-nos congelat un moment epifànic. Tots dos llibres sumen tot d'estampes presidides pel temps atmosfèric i la forma canviant i capriciosa dels núvols, i en el primer dels reculls, per l'aspecte fugaç d'uns paisatges de la costa

normanda, registrat amb la meticulositat d'un dietari. El vers curt i recurrent, ple de rimes internes, atorga a la descripció meditativa una aparença de necessitat, com si l'atzar quedés sotmès a la felicitat hegemònica de la forma. És una poesia en tons pastel no del tot aliena, en el fons, a l'art de la fotografia. No és estrany que un altre dels seus llibres es tituli *Camera oscura*, ni tampoc que un dia un crític tan exigent com Roland Barthes saludés la "paraula lluminosa" de les primeres temptatives del poeta. *

Diari de Normandia & Núvols

Paolo Ruffilli
Traducció de Miquel Edo
Galerada
Cabrera de Mar, 2007
Preu: 20 €
Núm. pàg.: 80

12345

Avui crítico jo

'Avui crítico jo' és l'espai a través del qual tots podeu exercir de crítics literaris de manera pública, tot i que en format sintètic, això sí. Cada setmana us proposarem un títol i publicarem en aquest suplement una selecció dels comentaris que ens envieu via web. És l'hora de dir-hi la vostra.

M'ha decebut força: l'argument tenia prou suc per donar per més, si bé comença a estar molt espremut (*La catedral del mar*, *Els pilars de la terra...*); en canvi, el senyor Gironell no ha sabut aprofitar-ho, i el resultat és un llibre fluix, poc intens, que no enganxa, i d'argument, sovint, molt previsible. Una llàstima.

L'(h)ector

Recreació del mite i de la llegenda. La dialèctica entre la cultura i el coneixement, entre la feina ben feta i l'art. Una història plena de lirisme.

El llegidor pecador

Per a mi va ser una gran decepció. Trames i personatges que queden penjats. La

part fantàstica és una sortida fàcil. El vocabulari és molt pobre, moltes reiteracions. Pensava que editorials com Columna corregien l'estil. Però esclar, parla de jueus, l'ha fet un de TV3 i va sortir per Sant Jordi: negoci rodó. Felicito l'editorial per la visió comercial i l'autor, si pretén continuar escrivint, que es compri un diccionari de sinònims, no són cars.

Dolors

Els autors de novel·la històrica aspiren a transportar-nos a l'època descrita. Un dels recursos que tenen és el llenguatge. No demano que s'utilitzi el català del segle XI, però calia anomenar el pont *infraestructura*? Un no pot evitar

El pont dels jueus
Martí Gironell
Columna

visualitzar llavors el Gironell conductor de telenotícies. Els personatges són plans, poca cosa més que titelles. Si no fos per alguna anacrònica escena de sexe, podria ser una lectura per a nens de primària.

Francesc

Uf, respiro de veure que hi ha més gent que pensa com jo! Em començava a preocupar: no entenia que hagi venut tant un llibre que jo trobo realment mediocre. Com diuen alguns, és una novel·leta d'adolescents: personatges plans enmig d'aventures fantàstiques, situacions massa previsibles, i tot fet i explicat d'una manera excessivament explícita. Jo visc a l'estranger, i m'ha fet vergonya pensar que

això és un èxit de vendes de la literatura catalana.

Clara

El llibre, fluixet, però m'han vingut ganes d'anar un cap de setmana a conèixer Besalú. Segur que el poble rebrà molts visitants, com Tor amb el llibre d'en Carles Porta.

Optimista

M'ha semblat mediocre. Els elements fantàstics, introduïts amb calçador per fer la trama més interessant, no ho aconseguen. El vocabulari és infantil i alhora pretensions. Sap greu que porti tantes setmanes als primers llocs de les llistes de llibres més venuts; ens fa quedar malament.

Laura

Vols opinar?
www.avui.cat